

Ką reikėtų žinoti apie skarlatiną?

Skarlatina – viena iš *Streptococcus pyogenes* (*S. pyogenes*) bakterijų sukeliama infekcinė liga, kuri pasireiškia karščiavimu, angina ir tipiškais bėrimais odoje. Pirmiausia išberia po ausimis, krūtinės ir pažastų srityse, o per 24 val. nuo bėrimų pradžios būna išbertas jau ir visas kūnas. Beria smulkiais skaisčiais taškeliais paraudusioje, paburkusioje odoje. Veidas lieka neišbertas, tik būna ryškiai raudonas, o nosies-smakro trikampis – pabalęs (vadinamasis „skarlatininis trikampis“). Išplitus bėrimui oda atrodo kaip nudegusi saulėje, o dėl iškilusių bėrimo elementų ji būna panaši į žąsies odą. Ryškiausi bėrimai būna ten, kur susidaro odos raukšlės: kaklo, pažastų, kirkšnių srityje, pakinklio raukšlėse. Bėrimai laikosi apie savaitę. Po 7-10 d. nuo pirmųjų bėrimų prasideda odos lupimasis. Lupasi rankų, ypač pirštų, liemens ir kojų oda.

Ligos sukėlėjai plinta žmogui nuo žmogaus lašeliniu būdu per orą, todėl užsikrečiama nuo kalbančio, kosinčio ar čiaudinčio infekuoto žmogaus, per ligonio užkrėtus daiktus, maistą. Persirgus skarlatina įgyjamas imunitetas, tačiau infekcija galima užsikrėsti ir pakartotinai.

Dažniausiai A grupės beta hemoliziniai streptokokai sukelia paprastą anginą ir tik 10-15 proc. streptokokinės infekcijos atvejų pasireiškia skarlatinės sindromu. A grupės beta hemolizinis streptokokas *S. pyogenes* gali sukelti daug kitų ligų: ūminį faringotonzilitą, pūlinėlinę, nekrozinę fascijitą, pneumoniją, osteomielitą, vidurinę otitą, meningitą ir kitas ligas, chirurginių žaizdų infekciją. Negydant ar nesėkmingai gydant, streptokokinė infekcija sukelia komplikacijas – širdies, inkstų, plaučių, ausų, kaulų ir kitų organų pažeidimus. Kasmet pasaulyje dėl sunkių *S. pyogenes* infekcijų miršta apie 500 tūkst. žmonių. **Inkubacinis laikotarpis dažniausiai trunka 1-3 d.**

Skiepus nuo skarlatinės nėra, tačiau riziką užsikrėsti ir susirgti skarlatina galima sumažinti laikantis visų atsargumo priemonių. **Tam, kad skarlatiną sukeliančios bakterijos nepatektų į organizmą, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro specialistai rekomenduoja:**

- dažnai plauti rankas;
- neliesti rankomis veido;
- nekišti daiktų į burną;
- nevalgyti ant žemės nukritusio maisto;
- vengti kontakto su ligoniu.

Jeigu šeimos narys serga skarlatina ar kitomis infekcinėmis ligomis, patariama dažnai vėdinti patalpas ir saugoti vaikus nuo artimo kontakto su sergančiuoju. **Skarlatina sergantį vaiką rekomenduojama neleisti į ugdymo įstaigą po pasveikimo dar 10-12 dienų.**

Aplinkai valyti ir dezinfekuoti naudojamos šiluminės (karštas vanduo) ir cheminės (buitinės arba dezinfekuojančios) valymo priemonės. Aplinką valyti ir dezinfekuoti galima šiais būdais: virinant, skalbiant, plaunant, šluostant. Valgymo indams, patalpoms valyti ir dezinfekuoti galima naudoti buitines priemones, pavyzdžiui, šiltus muilo, geriamosios arba kalcinuotos sodos (20 g 1 litrai vandens) tirpalus arba dezinfekuojančias specialias indų, patalpų valymo priemones.

Parengta pagal ULAC informaciją.